

Från skiss till färdig freskomålning

Freskotekniken är en av världens äldsta och mest hållbara måleritekniker. En fresk är ett verk målad med kalkfärg direkt på väggens fuktiga kalkputs. Den torkade färgen fäster utomordentligt bra med putsytan. "Fresco" är italienska och betyder färsk.

Fresken målas på putsen som består av flera lager av olika sorters kalkputs. Grunden görs av ett lager grövre puts och ovanpå på det bres ut lager med finare puts som man målar på. Freskomålningen målas alltid på fuktig kalkputs. Konstnären blandar till så mycket puts som hen hinner måla innan putsytan torkar. Om man tittar noga på fresker kan man urskilja de diskreta putsfogarna som markerar de olika arbetsområdena i målningen.

Före konstnären börjar måla har hen ofta gjort en skiss eller en modell för freskomålningen. Konstnären gör målningen på basen av skissen. Skissen kan kopieras till putsytan så att den placeras på putsytan och genom att pressa på teckningens linjer blir konturen synlig i den underliggande mjuka putsen. Skissen kan också projiceras på väggen och ritas av. Traditionellt har skissen kopierats till väggytan så att det först har gjorts hål längs konturerna i skisstekningen. Sedan har man strött kolpulver på hålen och på så sätt fått linjerna synliga på putsytan.

Då skissen är kopierad kan man börja måla. Fresken målas med en färg som är blandad av färgpigment och kalkvatten. Färgpigmenten är finmalda färgpulver. Penslarna ska vara mjuka så de inte skrapar putsytan. Målningstekniken påminner om akvarellmåleri. Då man målar på torr kalkputs kallas det för seccoteknik. "Al secco" är italienska och betyder "på torrt". Seccoteknik kan användas då man vill göra små korrigeringar i en freskomålning. Tove Jansson använde både fresko- och seccoteknik i freskomålningarna *Fest i stan* och *Fest på landet*.

Helsingfors stadshus, restaurang Stadskällaren. Tove Jansson och Niilo Suihko målar fresken *Fest på landet*. (c) Helsingfors stadsmuseum / Foto Roos